

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaluuttetun lausunnosta joka koskee komission asetusta unionin rekisterin perustamisesta 1 päivänä tammikuuta 2013 alkavaa unionin päästökauppajärjestelmän päästökauppakautta ja sitä seuraavia päästökauppakausia varten

(Koko lausunto on englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaluuttetun verkkosivustolla <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/07)

1. Johdanto

1.1 Taustaa

1. Komissio hyväksyi 18 päivänä marraskuuta 2011 komission asetuksen (EU) N:o 1193/2011 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 280/2004/EY mukaisen unionin rekisterin perustamisesta 1 päivänä tammikuuta 2013 alkavaa unionin päästökauppajärjestelmän päästökauppakautta ja sitä seuraavia päästökauppakausia varten sekä komission asetusten (EY) N:o 2216/2004 ja (EU) N:o 920/2010 muuttamisesta (jäljempänä 'asetus'). ⁽¹⁾ Asetus toimitettiin samana päivänä Euroopan tietosuojavaluuttetulle lausunnon antamista varten.

2. Tietosuojavaluuttetulle annettiin jo ennen asetuksen hyväksymistä mahdollisuus esittää siitä epävirallisia huomautuksia. Joitakin näistä huomautuksista on otettu huomioon asetuksessa. Tietosuojavaluuttettu panee merkille, että tietosuojatoimenpiteet ovat näin parantuneet.

3. Tietosuojavaluuttettu on tyytyväinen siihen, että komissio konsultoi häntä virallisesti ja siihen, että hyväksytyn säädöksen johdanto-osassa on viittaus tähän lausuntoon.

1.2 Asetuksen tavoitteet ja tausta

4. Euroopan unionin päästökauppajärjestelmä (ETS) kuuluu koko EU:n alueella noudatettaviin toimintamalleihin, jotka pyrkivät helpottamaan EU:lle Kioton pöytäkirjassa asetettujen kasvihuonekaasujen vähennystavoitteiden saavuttamista. ETS-järjestelmässä määritetään toiminnanharjoittajille päästövähennysten velvoiteohjelma, ja sen tavoitteena on varmistaa, että päästöjä rajoitetaan tehokkaasti kaikkialla EU:ssa ⁽²⁾.

5. Asetus muuttaa ja korvaa 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen komission aiemmat asetukset asiasta, erityisesti asetukset (EY) N:o 2216/2004 ja (EU) N:o 920/2010 ⁽³⁾, joissa vahvistetaan säännöt standardoidusta ja suojatusta rekisterijärjestelmästä.

6. Yksi asetuksen keskeisistä uudistuksista on vuonna 2012 perustettava unionin keskitetty rekisteri, joka korvaa entisen yhdistetyistä kansallisista rekistereistä koostuneen järjestelmän.

7. Se muodostuu kahdesta alajärjestelmästä, unionin rekisteristä ja Euroopan unionin tapahtumalokista (EUTL), joka on jo käytössä EU:n tasolla. Molempia ylläpitää ja hoitaa Euroopan komissio. Alajärjestelmillä on eri tehtävät, mutta ne ovat toisiaan täydentäviä.

8. Unionin rekisteri ylläpitää päästökauppajärjestelmään osallistuvien toimijoiden päästöoikeustilejä (esim. toiminnanharjoittajan päästöoikeustilit, ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilit, kaupankäyntitilit, huu- tokauppatilit) ja kirjaa tilien väliset siirtotapahtumat. Unionin rekisteri on siis EU:n laajuinen sähköinen keskusrekisteri, jonka tarkoituksena on tukea tilinomistajien päästökauppaa jäsenvaltioissa ja niiden välillä.

9. Euroopan unionin tapahtumalokiin taas kirjataan CO₂-päästöoikeuksien myöntäminen, siirtäminen ja mitätöiminen EU:ssa ja sen avulla tarkastetaan tiettyjen toimintojen johdonmukaisuus ja yhtenäisyys.

⁽¹⁾ EUVL L 315, 29.11.2011, s. 1.

⁽²⁾ Ks. lisätietoja päästökauppajärjestelmästä osoitteessa http://ec.europa.eu/clima/publications/docs/ets_en.pdf

⁽³⁾ EUVL L 386, 29.12.2004, s. 1 ja EUVL L 270, 14.10.2010, s. 1.

2. Tietosuojavaluutetun lausunnon tavoitteet ja rakenne

10. Vaikka asetuksen ensisijaisena tarkoituksena ei olekaan säätää henkilötietojen käsittelystä, siinä kuitenkin edellytetään henkilötietojen, kuten rikosrekisterien ja rikosepäilyjä koskevien tietojen käsittelyä. Näitä tietoja käsitellään, jotta varmistetaan, ettei tilejä väärinkäytetä rikolliseen toimintaan.

11. Henkilötiedot voivat liittyä tilinomistajien puolesta toimiviin henkilöihin, kuten niiden ”johtajiin” ja valuutettuihin edustajiin. Myös itse tilinomistajat voivat olla luonnollisia henkilöitä. Jos näin on, heidänkin henkilötietojensa voidaan käsitellä. Tietoja kerätään jonkin verran myös tilinomistajan todellisista omistajista ja edunsaajista, jotka hekin saattavat olla luonnollisia henkilöitä⁽¹⁾.

12. Koska asetuksessa edellytetään usein arkaluonteistenkin henkilötietojen käsittelyä, tietosuojavaluutettu suosittelee sisällyttämään siihen asianmukaiset tietosuojatakeet.

13. Koska asetus on jo hyväksytty, lausunnon ensisijaisena tavoitteena on varmistaa, että tietosuojavaluutetun suositukset otetaan huomioon siinä vaiheessa, kun asetusta seuraavan kerran tarkistetaan. Se on määrä tapahtua vuoden 2012 lopussa.

14. Komissio ja kansalliset valvojat voivat lisäksi käyttää lausunnon suosituksia ohjeina tarvittavien tietosuojatakeiden käytännön täytäntöönpanossa. Lisätietoja käytännön täytäntöönpanosta on lausunnon kohdissa 41–43, joissa kehoitetaan laatimaan kokonaisvaltainen tietosuojapolitiikka. Muita käytännön toimenpiteitä, kuten unionin rekisteriin sisällytettäviä ohjevalikoita ja varoitusviestejä, sekä koulutusmateriaalien laatimista tarkastellaan lausunnon 36 kohdassa ja järjestelmän dokumentointia ja tietojen julkaisemista unionin rekisterin verkkosivustolla lausunnon 40 kohdassa.

15. Lausunnon 3 kohdassa käydään lyhyesti läpi, mitä henkilötietoja ja erityisesti arkaluonteisia tietoja on käsiteltävä asetuksen mukaisesti. Tämä kuvaus auttaa lausunnon 4–12 kohdissa esitettyjen suositusten asettamista asiayhteyteensä. Lausunnon 4 kohdassa kehoitetaan täsmentämään, mitä henkilötietoja – ja jälleen – etenkin arkaluonteisia tietoja käsitellään asetuksen mukaisesti, ketkä tietoja käsittelevät ja mihin ne tallennetaan. Lausunnon kohdissa 5–12 ovat loput tietosuojavaluutetun suositukset ja 13 kohdassa tietosuojavaluutetun päätelmät.

13. Päätelmät

77. Tietosuojavaluutettu suosittelee, että asetuksen seuraavan tarkistuksen yhteydessä vuoden 2012 lopussa:

- täsmennetään, mitä henkilötietoja käsitellään asetuksen mukaisesti ja mitkä henkilötiedot tallennetaan unionin rekisteriin ja EUTL:iin ja käsitellään niissä. Tietosuojavaluutettu toivoo asetukseen erityisesti yleistä säännöstä siitä, että EUTL:ään ja unionin rekisteriin ei tallenneta erityisiin luokkiin kuuluvia henkilötietoja (4 kohta);
- ilmaistaan selkeästi, onko keskusvalvoja osa Euroopan komissiota, jokin EU:n toimielin/virasto/elin vai jokin jäsenvaltioiden lakien nojalla järjestetty yksikkö (5 kohta);
- edellytetään tietosuojapolitiikan hyväksymistä tehtävien ja vastuiden jakamista varten (6 kohta);
- määritellään tarkemmin, missä tarkoituksissa kolmannet osapuolet, myös Europol, pääsevät tietoihin, ja säädetään riittävät takeet tietojen anonysoimiseksi tiedonrikastuksessa (7 kohta);

⁽¹⁾ Ks. jäljempänä kohdasta 3 tarkempia tietoja asetuksen mukaisesti käsiteltävistä tietoluokista, mukaan lukien arkaluonteiset tiedot.

- kielletään arkaluonteisten tietojen julkistaminen (8 kohta);
- tarkistetaan säilytysaikoja varmistamaan, että tietojen säilytysvaatimukset ovat EU:n tietosuojalainsäädännön mukaisia (9 kohta);
- varmistetaan, että rekisteröidyille tiedotetaan asianmukaisesti heidän siirtämisestään mustalle listalle; varmistetaan, että käytössä on mekanismi, joka varmistaa rekisteröityjen käyttöoikeudet ja että mustien listojen tiedot ovat oikein ja ajantasaisia; varmistetaan riittävät säilytysajat, tietojen käyttöoikeuden rajoitukset ja mustien listojen käyttötarkoituksen rajoittaminen (10 kohta);
- kielletään arkaluonteisten henkilötietojen siirrot Euroopan unionin ulkopuolelle, erityisesti kansainväliseen tapahtumalokiin (11 kohta); ja
- tuodaan lisätäsmennyksiä turvallisuus- ja vastuusäännöksiin (tarkastukset) (12 kohta).

78. Lisäksi tietosuojavaltuutettu esittää, että komissio ja jäsenvaltiot ottavat hänen suosituksensa huomioon tarvittavien tietosuojatakeiden täytäntöönpanossa käytännössä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tietosuojapolitiikan hyväksymistä, tietojen toimittamista unionin rekisterin verkkosivustolle sekä muita käytännön toimenpiteitä, kuten ohjevalikoita ja varoitusviestejä unionin rekisteriin sekä koulutusmateriaalien laatimista.

Tehty Brysselissä 11 päivänä toukokuuta 2012.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu
